

ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA GORICA

S

21346

IOČ

MARIJI

IRŠIKI

LJUBLJANA

1938

Joža Lovrenčič:

Legenda o Marli
in pastirici Urški

LJUBLJANA

1938

JOŽA LOVRENČIČ
LEGENDA O MARIJI
IN PASTIRICI URŠIKI

LJUBLJANA

1938

JOŽA LOVRENČIČ
LEGENDA O MARIJI
IN PASTIRICI URŠIKI

NIHIL OBSTAT !

škof. ordinariat v Ljubljani,
dne 11. julija 1938, štev. 3315.

Alojzij Stroj,

21346

244:886.3-13

LOVRENČIČ Joža

Legenda o Mariji in pastir

70012233 / So DOM Č

MISIJSKA TISKARNA
GROBLJE - DOMŽALE

12.8.33/54 N

Pod stalošico Grgar stoji,
v Grgarju Uršika živi,
uj Pavlijoška Uršika,
preprosta, mlada deklica,
ki pase ovce. I. Oršika
taka kopa, taka skatla,

Marija se prikaže Uršiki

V sebole sveta je bilo,
Marij v čast dobožno,
je videla — ni bo sveta vaša.
Od hile je do hile šla,
oveč in lasev sploščala,
da ti na pačo greda jla
po rebrih rila.

Pod Skalnico Grgar stoji,
v Grgarju Uršika živi,
oj Ferligojka Uršika,
preprosta, mlada deklica,
ki pase srenjsko dróbnico
tako lepó, tako skrbnó,
kot bi služila z njo nebó ...

V soboto sveto je biló,
Mariji v čast določeno,
je vstala — ni še sonce vzšlo.
Od hiše je do hiše šla,
ovcé iz hlevov spúščala,
da bi na pašo gnala jih
po rebrih zélenih.

Ko čredo svojo zbrala je,
na Skalnico jo gnala je,
da bliže nebu bila bi
in vneto bolj molila bi ...
Ovčice je pogánjala
in spotoma prebírala
iz srca je pobožnega
niz jagod venca rožnega,
Marijo milostno proseč,
naj jo varuje vseh nesreč.

Ko jutro je oznanjalo
in k maši je pozvanjalo,
prišla je s čredo na goró,
in ko so za muljavo šle
in mirno pasle se ovcé,
na gori poklekníla je,
v molitev se vtopila je.
In ko tako molila je,

pod jasnim nebom ko brokat
zagledala oblak je zlat . . .
Oblak se zlati nižal je,
se nižal je in bližal je
izpod nebá tako urnó,
ko da mudi se mu močnó
prav k Uršiki na Skalnico.

Je Uršika vznemirjena,
oblak prečudni gledala,
kaj to naj pomenilo bi,
saj nikdar svoje žive dni
oblaka videla še ni,
da luč iz njega lila bi,
ki sončno prekosíla bi,
in še bi širil sladek vonj,
ki bi iskála ga zastonj,
naj obhodila bi ves svet
in bi poduhala vsak cvet.

Močno ji bilo je srcé,
še bolj sklenila je roké
in pregoreče z dušo vso
molila in molila je
in za pomoč prosila je
Marijo, Mater usmiljeno,
naj s svojo ljubo jo rokó
varuje pred nevarnostjo ...

Ni še končala, se do tal
oblak je spustil in obstal
in v biserih se lesketal,
da Uršiki je vid jemal.
Ni videla več Skalnice,
ni videla, kje so ovcé,
samo v oblak strmela je,
strmela in drhtela je
in ji pri srcu je biló,
ko da uživa že nebó ...

V neznanski sij oblak vžžari
in se na dvoje razdeli:
na njem Marija usmiljena
pestuje Dete Jezusa
in Uršiki se nasmeji
in milo, kot še čula ni,
ji po slovensko govori:

»Oj pastirica Uršika,
glej, danes iz nebes prišla
sem s svojim Sinom Jezusom
v pomoč ubogim grešnikom.
Prišla sem, da bo svet ta kraj,
kjer gledaš Uršika me zdaj,
zakaj poslušaj, kaj ti dem,
oj kaj ti dem, kaj ti povem:
zapusti goro Skalnico,
zapusti mirno dróbnico
in pojdi v mesto, trg in vas

in oznanjuj povsod na glas:
Mariji s Sinom Jezusom
na Skalnici zidajte dom
in jo prosíte milosti,
vam vsem jih dá v obilosti!«

Je Uršika poslušala
Marijo in okúšala
sladkost nebeško nje besed,
ki slajše so bilé ko med.

In še je rekla Uršika:
»Marija, Mati usmiljena,
zahvaljena iz dna srca,
da doživela sem ta dan,
ki mi je od Boga poslan,
samo to prosim te lepo,
poslušaj me ubožico,
kako naj v mesto, trg in vas

jaz nesem tvoj nebeški glas?
Preprosta pastirica sem,
neumna ko ovčica sem,
smejali se mi bodo vsi
neuki, mladi deklici!«

Marija se smehljala je
in Uršiki dejala je:
»Ljudi se, Uršika, ne boj,
saj čula jaz bom nad teboj!«

In kot se iz nebá je vzel,
v nebó oblak se spet je vzpel
in dolgo za njim gledala
je Uršika vsa ginjena.

Potem je vstala in je šla,
se od ovčic poslávljala:
»Pasíte se, ovčice, tod,

jaz moram zdaj na dolgo pot,
da bom Mariji z Jezusom
na Skalnici sprosila dom! . . . »

II.

Uršika v Marijini službi

Ni sonce še prišlo v poldan,
je Uršika prišla v Solkan,
in preden sonce je zašlo,
Gorico in okolico
je obhodila že z vestjó,
kako se ji na Skalnici
Marija je prikázala,
cerkev zidáti ukázala,
da v njej ljudem bo milosti
delila v izobilosti.

Tri dni tako je Uršika
Marijin ukaz oznánjala,
in ko se večerilo je
in ko se že temnilo je,

se k čredi je povračala
in jo v Grgar pogánjala,
da z zornim dnem na Skalnico
bi zopet pripeljála jo,
Mariji v varstvo dala jo,
a sama šla iz vasi v vas,
oznanjala nebeški glas.

Ljudje so jo poslušali
in delo so popúščali
in vsi bilí veseli so,
na Skalnico kar vreli so
in so se prehitevali,
kdo prvi bo na Skalnici
Marijo Mater počastil
in se ji v varstvo izročíl.

Oblast v Gorici gledala
je dan za dnevom mnóžico

in ji je prepovedala,
da več ne sme na Skalnico,
in še zgrabíti Uršiko
je dala in v ječo temno
na gradu so zaprli jo
in jo zastrážili močno.

Je v ječi temni Uršika
na mrzla tla pokléknila,
pokléknila in klícala:
»Marija, Mati usmiljena,
klečé te prosim presrčno,
o reši s svojo me rokó!«

Zaklícala še dobro ni,
se ječa temna razsvetli —
pred njo Marija stala je,
rokó ji svojo dala je,
iz ječe jo peljala je ...

Naznanil zjutraj je ječar:
»Kaj takega pa še nikdar —
ušla je mlada Uršika,
gotovo je čarovnica!«
In jo iskála je oblast
in ko je gnala ovce past,
biriči so zgrabíli jo,
zgrabili in uklenili jo
in v ječo na goriški grad
peljali jo ko prvikrat,
le da bi zopet jim ne ušla,
pred vrati jo podvojena
je straža grajska strážila ...

Je v ječi temni Uršika
na mrzla tla pokléknila,
pokleknila in klícala:
»Marija, Mati usmiljena,
klečé te prosim presrčnó,

o reši s svojo me rokó!«
Zaklícala še dobro ni,
se ječa temna razsvetli —
pred njo Marija stala je,
rokó ji svojo dala je,
iz ječe jo peljala je . . .

Ko zjutraj je ječar odprl
in v ječi Uršike ni uzrl,
biriče je trdó prijel,
gosposki pravit je hitel:
»Spet Uršika čarovnica
iz ječe je pobégnila!«
Biriče razposlali so
in Uršike iskáli so.
So našli jo na Skalnici,
kjer je veliki mnóžici
kazála kraj izvoljeni
in še, kako iz tèmnice

Marija jo otela je,
vesela razodela je ...

Biriči neusmiljeni
zagnali so se med ljudi
in Uršiko prijeli so,
v Gorico jo odvedli so
in je, da zopet ne bi ušla,
v najhujšo ječo morala.

Ni bilo dosti, da roké
imela je uklenjene,
še noge so ji v trlico
privili kar se da tesnó.
In ko še vrata hrastova
previdno so zapáhnili
in stražo potrojili so,
tedaj so se oddáhnili
in norčevali se glasnó:

»Zdaj, lepa, mlada Uršika,
poskusi, če še kaj veljá
beseda tvoja coprna!...«

Je v temni ječi Uršika,
na rókah, nógah uklenjena,
poklékniti poskusila —
ji ni pustila trlica.

V nebo uprla je oči
in kar imela je moči
zaupno je zaklícala:

»Marija, Mati usmiljena,
če v tvojo čast bi to biló,
o reši s svojo me rokó!«

Zaklícala še dobro ni,
se ječa temna razsvetli:
pred njo Marija stala je,
iz ječe jo peljala je ...

Ječar se ni nič več jezil,
biriče v miru je pustil,
in nič več niso oblasti
branile silni množici,
ko vrela je na Skalnico,
na Skalnico, sveto goró,
kjer je pobožna Uršika
še dan za dnem pasla ovce
in gledala je romarje,
kako na vrh prinesel vsak
na ramah kamen je težak,
da prej Mariji z Jezusom
zgradili bi na gori dom . . .

III.

Nova znamenja

Minila cvetna je pomlad
in cvetje je zorelo v sad,
na Skalnici sto in sto rok,
da jih vesel je bil sam Bog,
kopálo je, klesálo je,
Mariji hram zidálo je...

Ko neko jutro, neki dan
bil temelj je že dokopán
globoko prav do rámena,
prišli so še do kamena,
do marmora rumenega.
Se v marmoru je gladko bral
Mariji angelski pozdrav,
ki bil lepó napisan je.

Še marmor bil porisan je
z zvezdami in cveticami
in s čudežnimi pticami.
Golob je tu iz zdele pil,
na drugem koncu je redil
mladiče v gnezdju pelikan,
zajemajoč iz svojih ran,
in še med njima belograd
postavljaj se je ptič labod,
kakor bi svojo pesem pel
in v sinjo daljo koprnel...

Duhovni, ki privedel pot
prav takrat ga je tam ondod,
ob kamenu je tem obstal
in spregovóril je, dejal:
»Bog novo znamenje je dal,
zares je to izvoljen kraj,
kjer se Marija hvali naj!«

In še ljudem je razložil,
kaj naj pomen bi skriti bil
na kamenu zvezd in cvetlic
in z njimi upodobljenih ptic,
da vse beseda vžgala je,
moči jim novih dala je ...

So meseci ko dnevi šli
na sveti gori Skalnici
in kot Marija čudežno
pomágala bi zidati,
od rok je hitro delo šlo
in ko skončano je biló,
so vsi močno se čúdili,
da Uršike več blizu ni,
ki bila nezamudna je
in dan za dnem neutrudna je
za delo poprijemala
in je še druge vnemala ...

Grgarci so povedali:
»Doma smo jo pogledali,
je bolna Uršika močno,
na Skalnico je več ne bo,
da videla bi novi dom
in v njem Marijo z Jezusom!«

Pod Skalnicem Grgar stoji,
v Grgarju v razni hišici
sirota Urška leži,
boleč leži, mlo leži,
Marija pravi:

IV.

Urška romarica

gloj, carstvo je danes
to kraljstvo je danes
vse kraljstvo je danes
in kraljstvo je danes
da podeli jim vladati
O urška kraljica vladaj
vse kraljstvo je danes
vse kraljstvo je danes

Gregor se povzdignil in
reče: »Doma sem jo pogledal,
je bolna, vendar ne
smem iti, ker je še na
druzi. Da vidite, bi mi
morda kaj pomagali?»

VI.

Utrinka romanca

Pod Skalnico Grgar stoji,
v Grgarju v revni hišici
sirota Uršika leži,
bolna leži, milo ječi,
Marijo prosi pomoči:

»Marija, Mati usmiljena,
glej, cerkev je dozidana
in čujem jih, prvič pojó
zvonovi tvoji prelepó
in k tebi vabijo ljudi,
da podeliš jim milosti!
O usliši tudi mene zdaj,
samo to milost mi še daj:
veš, rada bi v tvoj novi dom,

da pred teboj in Jezusom
tam gori poklekníla bi,
srčno se zahvalíla ti,
o Mati, za vse milosti,
ki si mi jih v obilosti
delila ubogi deklici
vse mojega življenja dni.
To usliši me, Marija ti,
potem pa kar na Skalnici
zapri za ta mi svet oči
in dušo mi odpelji v raj,
oj v sveti raj, da vekomaj
te gledala presrečna bom,
Marija s Sinom Jezusom!...«

Ni še končala Uršika,
se izba je zasvétíla
in jo polnil je sladek vonj,
ki bi iskála ga zastonj,

naj obhodila bi ves svet
in bi poduhala vsak cvet.
Marija, Mati usmiljena,
držeč v naročju Jezusa,
se k Uršiki sklonila je,
spremilo govorila je:
»Oj vstani, vstani, Uršika,
na Skalnico boš z mano šla,
mi malo boš pomagala
nositi Dete Jezusa,
ki danes prvič daroval,
ki danes prvič žrtvoval
se bo na Skalnici in vsem
v življenje dal se romarjem!«

Pri priči vsa zveseljena
je vstala bolna Uršika
in še Marija Jezusa
ji dala je in vzdignili

so se in kakor romarji
na Skalnico so strmo šli.
Je Uršiki tako biló,
ko da hodila bi v nebó,
in preden se je utrúdila,
že v cerkvi se je čúdila,
ko ji Marija Jezusa
iz rok s smehljajem vzela je
in se v oltar z njim vzpela je ...

Še je pristopil srebrolas
duhovni in je bral na glas
Mariji sveto mašo v čast,
ki strla je peklà oblast.
Pred obhajilno mizo Uršika
Marijo je le gledala
in je pobožno čakala,
da sprejme Sina njenega
in v dušo si zaklene ga ...

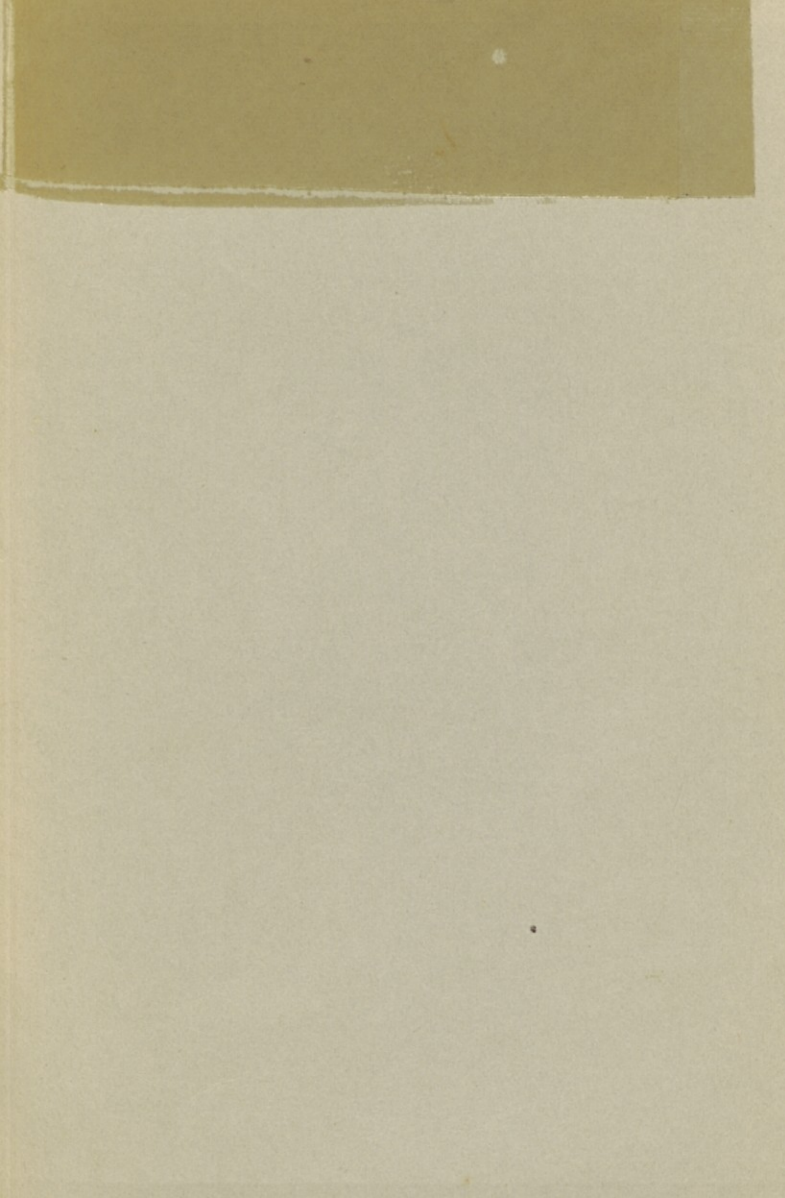
Med mašo se obhajala
je Uršika in vdajala
v presladko se je blaženost,
ko Jezus sam je bil njen gost.
Po maši ni iz cerkve šla,
k oltarju je pokléknila —
in vse, kakor prosila je,
vse Uršika dobila je:
Marija, Mati usmiljena,
ljubó se k njej je nágnila,
venec prelep držála je
in Uršiki ga dala je
in s svojim Sinom Jezusom
peljala jo je v rajski dom ...

*

Štiri sto let na Skalnici,
Marija, rod te naš časti,
štiri sto let v obilosti
delila si mu milosti —

o daj, usliši prošnji glas,
še v ta pretežki, bridki čas
obrani nas, ohrani nas,
da bomo vse do konca dni,
Marija, tvoji romarji!

27

21346

~~244.886.3-13~~

LOVRENCIČ Jožan

Legenda o Mariji in pastir

70012233 / So. DOM. C